

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2564

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก

**AGRI-
MAP**

PHATTHALUNG
จังหวัดพัทลุง

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่มีพลวัตค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงการนำระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรได้มีการเข้าถึงที่สะดวกโดยเฉพาะเกษตรกร จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักจัดทำ “แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)” ของแต่ละจังหวัดขึ้น

Agri-Map คือ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก โดยบูรณาการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับข้อมูลให้ทันสมัย และพัฒนาเพิ่มความสะดวกการใช้งานให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลโดยง่าย พร้อมทั้งสามารถติดตามข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน ครอบคลุมการนำไปใช้ประโยชน์ทุกด้าน ที่สำคัญเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งสามารถตอบโจทย์การช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในรายพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th/a4policy-alltype-391191791794 หรือ <https://agri-map-online.moac.go.th/> ซึ่งจะมีเอกสารคู่มือการใช้ให้ศึกษาและสามารถดาวน์โหลดได้

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัดสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning by Agri-Map) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการ Smart Farmer เป็นต้น และยังเป็นข้อมูลกลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รูปเล่มเอกสารแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม จังหวัดพัทลุง

<http://www.ldd.go.th/Agri-Map/Data/S/plg.pdf>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัด “พัทลุง”	
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก	4
2.1 ยางพารา	5
2.2 ข้าว	9
2.3 มังคุด	14
2.4 ปาล์มน้ำมัน	18
3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด	23
4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	25
เอกสารอ้างอิง	29
ภาคผนวก	31

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดพัทลุง	3
ตารางที่ 2	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของ จังหวัดพัทลุง	4
ตารางที่ 3	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดพัทลุง	6
ตารางที่ 4	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา	8
ตารางที่ 5	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าว รายอำเภอ จังหวัดพัทลุง	11
ตารางที่ 6	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว	13
ตารางที่ 7	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมังคุด รายอำเภอ จังหวัดพัทลุง	15
ตารางที่ 8	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมังคุด	17
ตารางที่ 9	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของปาล์มน้ำมัน รายอำเภอ จังหวัดพัทลุง	20
ตารางที่ 10	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน	22
ตารางผนวกที่ 1	ข้อมูลตำบลจำแนกตามรายอำเภอ จังหวัดพัทลุง	33
ตารางผนวกที่ 2	พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดพัทลุง	40
ตารางผนวกที่ 3	ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดพัทลุง	41
ตารางผนวกที่ 4	พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดพัทลุง	42
ตารางผนวกที่ 5	กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดพัทลุง	43
ตารางผนวกที่ 6	ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดพัทลุง	44
ตารางผนวกที่ 7	โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	44

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางนารา	35
ภาพที่ 2	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี	36
ภาพที่ 3	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินนาทวี	37
ภาพที่ 4	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินพัทลุง	38
ภาพที่ 5	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินตาขุน	39
ภาพที่ 6	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดพัทลุง	45
ภาพที่ 7	พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง	46
ภาพที่ 8	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดพัทลุง	47
ภาพที่ 9	พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง	48
ภาพที่ 10	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมังคุด จังหวัดพัทลุง	49
ภาพที่ 11	พื้นที่ปลูกมังคุดบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง	50
ภาพที่ 12	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดพัทลุง	51
ภาพที่ 13	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง	52

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ 3,424.473 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,140,296 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย 11 อำเภอ 65 ตำบล (ตารางผนวกที่ 1) มีจำนวนประชากร 523,077 คน (กรมการปกครอง, 2563)

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อ จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อ จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดพัทลุงเป็นภูเขาและที่ราบสูงทางด้านตะวันตกอันประกอบด้วยเทือกเขาบรรทัด มีระดับสูงจากทะเลปานกลาง 50 - 1,000 เมตร ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ สวนยางพารา สวนไม้ผล และไม้ยืนต้น ถัดลงมาทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบสลับที่ดอน มีความสูงจากระดับทะเลปานกลางเฉลี่ย 0 - 15 เมตร บริเวณนี้ส่วนใหญ่ปลูกยางพารา ข้าว มังคุด ปาล์มน้ำมัน พืชผัก และพืชไร่ชนิดต่าง ๆ โดยมีอัตราความลาดชัน 1 : 1,000 จากทิศตะวันตกมาสู่ทิศตะวันออกของจังหวัด

1.3 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดพัทลุงมี 2 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อนและฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,853 มิลลิเมตรต่อปี จังหวัดพัทลุงอยู่ใกล้ทะเล ฤดูร้อนมีอากาศไม่ร้อนมากนัก ส่วนฤดูหนาวไม่ถึงกับหนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27 - 28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31 - 32 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23 - 24 องศาเซลเซียส

1.4 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดพัทลุงแบ่งตามภูมิสัณฐาน ลักษณะทางธรณีวิทยา และวัตถุต้นกำเนิดดินได้ดังนี้

1) **หาดและเนินทราย (Beach and sand dune)** พื้นที่หาดทรายเป็นพื้นที่ระหว่างแนวน้ำทะเลขึ้นและน้ำทะเลลง มีลักษณะเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคลื่นและกระแสน้ำทะเล ส่วนพื้นที่เนินทรายหรือสันทรายเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะนูนเป็นโคกเดี่ยว ๆ และเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายและมักมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในดิน สีนํ้าตาล น้ำตาลปนเหลือง หรือเหลืองปนแดง อาทิ ชุดดินบาเจาะ (Bc)

2) **ที่ราบชายฝั่งทะเล (Coastal plain)** เกิดจากคลื่นพัดพาและกระแสลมพัดพาเอาเศษวัสดุจากทะเล ทั้งโคลน กรวด ทราย และตะกอนต่าง ๆ เข้ามาทับถมบริเวณชายฝั่ง และลึกเข้าไปในแผ่นดินมากกว่าหาดทราย แบ่งเป็น

(1) **พื้นที่น้ำทะเลขึ้นถึงในปัจจุบัน (Active tidal flats)** เป็นพื้นที่ที่มีน้ำทะเลขึ้นถึงดินมีสีคล้ำ อินทรีย์วัตถุสูง และเป็นดินเค็ม (saline soil) ดินส่วนใหญ่มีศักยภาพที่ก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันหรือเป็นดินเปรี้ยวจัด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำเลวมาก เนื้อดินเป็นดินทรายปนละเอียดหรือเนื้อดินละเอียด อาทิ ชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

(2) พื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึง (Former tidal flats) เป็นพื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึงในอดีต เป็นช่วงต่อระหว่างตะกอนทะเลกับตะกอนน้ำจืด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ หรือเป็นแอ่งตื้น มีน้ำขังตลอดปี การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายแป้งละเอียดหรือดินเหนียวที่มีการพัฒนาชั้นดินไม่มากนัก สีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง และน้ำตาลปนเขียวมะกอก เช่น ชุดดินมูโน๊ะ (Mu) ชุดดินตากใบ (Ta) เป็นต้น

3) **ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plain)** ที่ราบริมแม่น้ำหรือลำธาร หน้าฝนหรือหน้าน้ำ มักมีน้ำท่วมเป็นครั้งคราว เป็นสภาพพื้นที่ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพา และมีตะกอนเพิ่มมากขึ้นหลังน้ำท่วม พบส่วนของสันดินริมน้ำ (Levee) เป็นที่ดอน เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพาบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นสันนูนขนานไปกับริมฝั่งแม่น้ำ การระบายน้ำค่อนข้างดีถึงดี เนื้อดินค่อนข้างหยาบ อาทิ ชุดดินตาซูน (Tkn)

4) **ที่ราบตะกอนน้ำพา (Alluvial plain)** เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของแม่น้ำหรือลำน้ำสาขา วัสดุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา (Alluvium) มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบขนาดใหญ่สองฝั่งแม่น้ำ แต่ละฝั่งอาจมีที่ราบแบบขั้นบันไดหรือตะพักได้หลายระดับ แบ่งเป็น

(1) ตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terrace) เป็นที่ลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ ดินลึกมาก เนื้อดินอาจเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินทรายแป้งละเอียด สีเทา น้ำตาลปนเทา และน้ำตาล มีจุดประสีต่าง ๆ การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว เช่น ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินโคกเคียน (Ko) เป็นต้น

(2) ตะพักลำน้ำระดับกลางและระดับสูง (Middle and High Terrace) เป็นที่ ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด ดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรังถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ดินร่วนละเอียดหรือดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล เหลือง น้ำตาลปนแดงถึงแดง การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เช่น ชุดดินลำภูรา (Ll) ชุดดินนาทวี (Nat) เป็นต้น

5) **ที่ลาดเชิงเขา (Piedmont) เขา (Hill) ภูเขา (Mountain)** มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ที่เกิดจากการที่หินผุพังสลายตัวอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายโดยแรงโน้มถ่วงของโลก ในระยะทางใกล้ ๆ และถูกควบคุมด้วยลักษณะของโครงสร้างทางธรณีวิทยา ส่วนใหญ่พบหินปะปนในหน้าตัดดินและลอยหน้า แบ่งตามลักษณะและชนิดของหินดังนี้

(1) พัฒนาจากกลุ่มหินตะกอนหรือหินแปรเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นหินดินดานและหินฟิลไลต์ ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง และน้ำตาลปนเหลือง การระบายน้ำดีพบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน เช่น ชุดดินนาทอน (Ntn) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) เป็นต้น

(2) พัฒนาจากหินอัคนีชนิดหินแกรนิต ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง ถึงแดง การระบายน้ำดี อาทิ ชุดดินคลองนกระทุง (Knk)

6) **พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน** เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ทรัพยากรดินมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่

ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของชุดดินที่พบมากของจังหวัดพัทลุง ในภาพที่ 1 - 5

1.5 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดพัทลุง จากแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดพัทลุง

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	167,492	7.83
พื้นที่เกษตรกรรม	1,255,242	58.64
พื้นที่นา	170,869	7.98
พืชไร่	1,130	0.05
ไม้ยืนต้น	1,041,041	48.64
ไม้ผล	30,213	1.41
พืชสวน	1,380	0.06
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,823	0.18
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	6,718	0.32
พื้นที่ป่าไม้	362,349	16.93
พื้นที่น้ำ	293,889	13.73
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	61,324	2.87
รวม	2,140,296	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2563

1.6 พื้นที่ชลประทาน

จังหวัดพัทลุงมีเนื้อที่ชลประทาน 411,388 ไร่ (ร้อยละ 19.22 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ในพื้นที่ 10 อำเภอ มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 4 อ่าง มีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้ รวม 110 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส มีระดับกักเก็บอยู่ที่ 80 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดพัทลุง (ตารางผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 3)

1.7 เขตปฏิรูปที่ดิน

เขตปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 257,417 ไร่ (ร้อยละ 12.03 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอำเภอที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมากที่สุด ได้แก่ อำเภอป่าบอน อำเภอควนขนุน และอำเภอป่าพะยอม ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 4)

1.8 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดพัทลุงมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทั้งหมดในปี 2563 จำนวน 101,030 ราย รวมพื้นที่ 706,432 ไร่ กิจกรรมที่มีพื้นที่ปลูกมาก ได้แก่ ยางพารา ข้าวนาปี ปาล์มน้ำมัน ข้าวนาปรัง มะพร้าว มังคุด ทูเรียน ลองกอง ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 5)

ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จากฐานข้อมูลกลาง (Farmer One) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดพัทลุง พื้นที่ 926 ไร่ เกษตรกร 395 ราย มีพืชสมุนไพรหลัก 10 ชนิด พืชสมุนไพรที่มีการปลูกมาก ได้แก่ พลู พริกไทย และกฤษณา ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 6)

1.9 ที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร

จังหวัดพัทลุงมีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่สำคัญ จำนวน 28 แห่ง และมีโรงงานทางการเกษตร 129 แห่ง โดยมีโรงงานแปรรูปไม้ยางพารามากที่สุด 18 แห่ง (ตารางผนวกที่ 7)

2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา ข้าว มังคุด และปาล์มน้ำมัน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดพัทลุง

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรวม
1. ยางพารา	867,487	69.11
2. ข้าว	194,604	15.50
3. มังคุด	73,411	5.85
4. ปาล์มน้ำมัน	47,572	3.79

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

2.1 ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดพัทลุง เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการปลูกยางพารา อีกทั้งเกษตรกรในจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการแปรรูปยางพาราอย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเดิมที่มีการปลูกยางพาราอย่างยาวนาน จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 6 - 7)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 321,346 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.44 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอป่าพะยอม 58,272 ไร่ อำเภอกงหรา 41,609 ไร่ และอำเภอศรีนครินทร์ 39,774 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 393,148 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.23 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 137,137 ไร่ อำเภอปากพะยูน 45,802 ไร่ และอำเภอเมืองพัทลุง 37,057 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 315,766 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.07 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอควนขนุน 69,722 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 57,964 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 33,067 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 468,146 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 226,470 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.10 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอป่าพะยอม 46,103 ไร่ อำเภอตะโหมด 27,784 ไร่ อำเภอกงหรา 26,508 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 305,183 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.20 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 116,158 ไร่ อำเภอปากพะยูน 36,763 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 25,684 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 302,540 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.87 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอควนขนุน 65,472 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 57,180 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 32,869 ไร่ เป็นต้น

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 33,294 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่มีมีการปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 182,841 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอป่าบอน 27,082 ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง 27,067 ไร่ อำเภอควนขนุน 22,518 ไร่ และอำเภอกงหรา 18,706 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 94,876 ไร่ พบมากในอำเภอกงหรา 15,101 ไร่
อำเภอสรีนครินทร์ 13,322 ไร่ และอำเภอควนขนุน 12,983 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 87,965 ไร่ พบมากในอำเภอป่าบอน
20,979 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 18,940 ไร่ และอำเภอเขาชัยสน 10,154 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ควนขนุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	32,713 (100.00%)	25,555 (100.00%)	69,722 (100.00%)	94,674 (100.00%)	222,664 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	19,730 (60.31%)	16,020 (62.69%)	65,472 (93.90%)	639 (0.67%)	101,861 (45.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	12,983 (39.69%)	9,535 (37.31%)	-	-	22,518 (10.11%)
เมืองพัทลุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	15,410 (100.00%)	37,057 (100.00%)	33,067 (100.00%)	135,278 (100.00%)	220,812 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	7,283 (47.26%)	18,117 (48.89%)	32,869 (99.40%)	84 (0.06%)	58,353 (26.43%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	8,127 (52.74%)	18,940 (51.11%)	-	-	27,067 (12.26%)
ป่าบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	31,146 (100.00%)	137,137 (100.00%)	21,137 (100.00%)	31,378 (100.00%)	220,798 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	25,043 (80.41%)	116,158 (84.70%)	21,083 (99.74%)	863 (2.75%)	163,147 (73.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,103 (19.59%)	20,979 (15.30%)	-	-	27,082 (12.27%)
เขาชัยสน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	23,949 (100.00%)	35,838 (100.00%)	57,964 (100.00%)	43,891 (100.00%)	161,642 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	17,956 (74.98%)	25,684 (71.67%)	57,180 (98.65%)	2,807 (6.40%)	103,627 (64.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,993 (25.02%)	10,154 (28.33%)	-	-	16,147 (9.99%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ป่าพะยอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	58,272 (100.00%)	22,040 (100.00%)	20,153 (100.00%)	19,390 (100.00%)	119,855 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	46,103 (79.12%)	18,496 (83.92%)	18,620 (92.39%)	1,179 (6.08%)	84,398 (70.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	12,169 (20.88%)	3,544 (16.08%)	-	-	15,713 (13.11%)
ปากพะยูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,287 (100.00%)	45,802 (100.00%)	23,122 (100.00%)	45,034 (100.00%)	119,245 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,204 (60.60%)	36,763 (80.27%)	22,854 (50.75%)	1,533 (6.63%)	64,354 (53.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,083 (39.40%)	9,039 (19.73%)	-	-	11,122 (9.33%)
งขลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	41,609 (100.00%)	15,838 (100.00%)	15,228 (100.00%)	30,269 (100.00%)	102,944 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	26,508 (63.71%)	12,233 (77.24%)	14,455 (94.92%)	10,581 (34.96%)	63,777 (61.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,101 (36.29%)	3,605 (22.76%)	-	-	18,706 (18.17%)
ศรีบรรพต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	25,205 (100.00%)	11,039 (100.00%)	28,509 (100.00%)	24,774 (100.00%)	89,527 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	18,977 (75.29%)	9,825 (89.00%)	24,659 (86.50%)	7,959 (32.13%)	61,420 (68.61%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,228 (24.71%)	1,214 (11.00%)	-	-	7,442 (8.31%)
ตะโหมด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,836 (100.00%)	27,068 (100.00%)	11,910 (100.00%)	10,060 (100.00%)	85,874 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	27,784 (75.43%)	22,546 (83.29%)	11,274 (94.66%)	3,864 (38.41%)	65,468 (76.24%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,052 (24.57%)	4,522 (16.71%)	-	-	13,574 (15.81%)
ศรีนครินทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,774 (100.00%)	13,918 (100.00%)	12,975 (100.00%)	11,575 (100.00%)	78,242 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	26,452 (66.51%)	10,669 (76.66%)	12,095 (93.22%)	3,731 (32.23%)	52,947 (67.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	13,322 (33.49%)	3,249 (23.34%)	-	-	16,571 (21.18%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บางแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	11,145 (100.00%)	21,856 (100.00%)	21,979 (100.00%)	21,823 (100.00%)	76,803 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	7,430 (66.67%)	18,672 (85.43%)	21,979 (100.00%)	54 (0.25%)	48,135 (62.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,715 (33.33%)	3,184 (14.57%)	-	-	6,899 (8.98%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	321,346 (100.00%)	393,148 (100.00%)	315,766 (100.00%)	468,146 (100.00%)	1,498,406 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	226,470 (70.48%)	305,183 (77.63%)	302,540 (95.81%)	33,294 (7.11%)	867,487 (57.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	94,876 (29.52%)	87,965 (22.37%)	-	-	182,841 (12.20%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 10,743 ไร่ และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 685 ไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา

อำเภอ	ข้าว			ปาล์มน้ำมัน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ควนขนุน	1,550	51	1,601	61	-	61
เมืองพัทลุง	1,331	16	1,347	23	-	23
ป่าบอน	1,965	55	2,020	180	-	180
เขาชัยสน	1,511	108	1,619	106	-	106
ป่าพะยอม	425	-	425	10	-	10
ปากพะยูน	1,622	34	1,656	55	-	55
งหรา	683	152	835	96	-	96
ศรีบรรพต	41	-	41	11	-	11
ตะโหมด	612	1	613	36	-	36
ศรีนครินทร์	572	12	584	54	-	54
บางแก้ว	1	1	2	63	-	63
รวม	10,313	430	10,743	685	-	685

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพาราต่อไป เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น สามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูงในพื้นที่อำเภอภราดร อำเภอบ้านด่าน และอำเภอตะโหมด

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีเพิ่มผลผลิตยางพารา โดยเน้นการจัดการที่เหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ เช่น เดียวกันกับพื้นที่เหมาะสมสูง โดยเฉพาะการปรับปรุงบำรุงดิน พัฒนาการตลาดในพื้นที่ เช่น จัดตั้งจุดรับซื้อ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางให้มากขึ้น ในพื้นที่อำเภอป่าบอน อำเภอปากพะยูน และอำเภอเขาชัยสน

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ทั้งนี้ ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.2 ข้าว

ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพัทลุงในลำดับที่ 2 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 8 - 9)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูก

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 468,092 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.21 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอควนขนุน 122,340 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 111,786 ไร่ และอำเภอเขาชัยสน 74,971 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 131,274 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.75 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง 35,423 ไร่ อำเภอบางแก้ว 26,180 ไร่ และอำเภอป่าบอน 22,559 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) เนื้อที่ 105,668 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอปากพะยูน 6,474 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 3,695 ไร่ อำเภอป่าบอน 2,823 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 794,969 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 137,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.64 ของพื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง 50,012 ไร่ อำเภอควนขนุน 36,557 ไร่ และ อำเภอปากพะยูน 14,563 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 41,579 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.37 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง 23,518 ไร่ อำเภอควนขนุน 7,970 ไร่ และอำเภอป่าบอน 4,112 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 12,378 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.36 ของพื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง 2,507 ไร่ อำเภอป่าบอน 2,099 ไร่ และอำเภอปากพะยูน 1,900 ไร่ เป็นต้น

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 3,172 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ไม่ใช่พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าว และพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 420,314 ไร่ โดยกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 330,619 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอควนขนุน 85,783 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 62,440 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 61,774 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 89,695 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอบางแก้ว 25,360 ไร่ อำเภอป่าบอน 18,447 ไร่ อำเภอปากพะยูน 15,385 ไร่ เป็นต้น

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าว รายอำเภอ จังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ควนขนุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	122,340 (100.00%)	18,007 (100.00%)	1,855 (100.00%)	80,564 (100.00%)	222,766 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	36,557 (29.88%)	7,970 (44.26%)	1,600 (86.25%)	2,157 (2.68%)	48,284 (21.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	85,783 (70.12%)	10,037 (55.74%)	-	-	95,820 (43.01%)
ป่าบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	35,839 (100.00%)	22,559 (100.00%)	2,823 (100.00%)	160,964 (100.00%)	222,185 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	7,729 (21.57%)	4,112 (18.23%)	2,099 (74.35%)	55 (0.03%)	13,995 (6.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	28,110 (78.43%)	18,447 (81.77%)	-	-	46,557 (20.95%)
เมืองพัทลุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	111,786 (100.00%)	35,423 (100.00%)	3,695 (100.00%)	69,933 (100.00%)	220,837 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	50,012 (44.74%)	23,518 (66.39%)	2,507 (67.85%)	600 (0.86%)	76,637 (34.70%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	61,774 (55.26%)	11,905 (33.61%)	-	-	73,679 (33.36%)
เขาชัยสน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	74,971 (100.00%)	7,354 (100.00%)	1,505 (100.00%)	77,955 (100.00%)	161,785 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	12,531 (16.71%)	2,326 (31.63%)	1,505 (100.00%)	114 (0.15%)	16,476 (10.18%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	62,440 (83.29%)	5,028 (68.37%)	-	-	67,468 (41.70%)
ป่าพะยอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	21,175 (100.00%)	426 (100.00%)	423 (100.00%)	97,852 (100.00%)	119,876 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,669 (26.77%)	426 (100.00%)	423 (100.00%)	3 (0.01%)	6,521 (5.44%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,506 (73.23%)	-	-	-	15,506 (12.94%)
ปากพะยูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	37,251 (100.00%)	17,076 (100.00%)	6,474 (100.00%)	58,504 (100.00%)	119,305 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	14,563 (39.09%)	1,692 (9.91%)	1,900 (29.35%)	37 (0.06%)	18,192 (15.25%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	22,688 (60.91%)	15,384 (90.09%)	-	-	38,072 (31.91%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
งขลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	13,995 (100.00%)	1,451 (100.00%)	680 (100.00%)	86,814 (100.00%)	102,940 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,649 (33.22%)	669 (46.11%)	680 (100.00%)	185 (0.21%)	6,183 (6.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,346 (66.78%)	782 (53.89%)	-	-	10,128 (9.84%)
ศรีบรรพต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,451 (100.00%)	41 (100.00%)	87,034 (100.00%)	-	89,526 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	434 (17.71%)	41 (100.00%)	485 (0.56%)	-	960 (1.07%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,017 (82.29%)	-	-	-	2,017 (2.25%)
ตะโหมด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,466 (100.00%)	1,377 (100.00%)	609 (100.00%)	75,217 (100.00%)	85,669 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,323 (15.63%)	-	609 (100%)	-	1,932 (2.26%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,143 (84.37%)	1,377 (99.93%)	-	-	8,520 (9.95%)
ศรีนครินทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	11,207 (100.00%)	1,380 (100.00%)	570 (100.00%)	65,057 (100.00%)	78,214 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,039 (9.27%)	5 (0.36%)	570 (100.00%)	21 (0.03%)	1,635 (2.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	10,168 (90.73%)	1,375 (99.64%)	-	-	11,543 (14.76%)
บางแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	28,611 (100.00%)	26,180 (100.00%)	-	22,109 (100.00%)	76,900 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,969 (10.38%)	820 (3.13%)	-	-	3,789 (4.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	25,642 (89.62%)	25,360 (96.87%)	-	-	51,002 (66.32%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	468,092 (100.00%)	131,274 (100.00%)	105,668 (100.00%)	794,969 (100.00%)	1,500,003 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	137,475 (29.37%)	41,579 (31.67%)	12,378 (11.71%)	3,172 (0.40%)	194,604 (12.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	330,617 (70.63%)	89,695 (68.33%)	-	-	420,315 (28.02%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน มีความเสี่ยงต่ำ ผลผลิตดี จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 233,929 ไร่ และพื้นที่ปลูกมังคุด (N) 15,633 ไร่ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว

อำเภอ	ยางพารา			มังคุด		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ควนขนุน	57,921	-	57,921	-	2,870	2,870
เมืองพัทลุง	32,487	-	32,487	-	4,185	4,185
ป่าบอน	20,604	-	20,604	-	1,377	1,377
เขาชัยสน	48,154	-	48,154	-	921	921
ป่าพะยอม	9,342	-	9,342	-	1,486	1,486
ปากพะยูน	21,305	-	21,305	-	775	775
งหรา	6,811	-	6,811	-	712	712
ศรีบรรพต	1,465	-	1,465	-	40	40
ตะโหมด	5,413	-	5,413	-	554	554
ศรีนครินทร์	8,354	-	8,354	-	624	624
บางแก้ว	22,073	-	22,073	-	2,089	2,089
รวม	233,929	-	233,929	-	15,633	15,633

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ทำนาในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการทำนา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง โดยพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูงต่อการปลูกข้าวซึ่งควรสงวนไว้ อยู่ในพื้นที่อำเภอควนขนุน อำเภอปากพะยูน และอำเภอเมืองพัทลุง

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือทำนาในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้นในดิน เป็นต้น ควรมีการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน โดยพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางต่อการปลูกข้าวซึ่งควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไป และปรับปรุงบำรุงดินเพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดที่มีเพียงเล็กน้อยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอควนขนุน และอำเภอป่าบอน

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการทำนา มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.3 มังคุด

มังคุด เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพัทลุงในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 7 และภาพที่ 10 - 11)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมังคุด

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 548,655 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.57 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 86,991 ไร่ อำเภอป่าพะยอม 73,944 ไร่ อำเภควนขนุน 46,580 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 400,480 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.69 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 69,770 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 40,583 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 34,732 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 551,183 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมังคุดในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 41,893 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.07 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอกงหรา 9,324 ไร่ อำเภอศรีนครินทร์ 6,483 ไร่ อำเภอตะโหมด 5,185 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 15,427 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.01 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง 5,388 ไร่ อำเภอตะโหมด 1,954 ไร่ อำเภอป่าบอน 1,467 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ มีเนื้อที่ 16,091 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมังคุดแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมังคุด และพื้นที่ปลูกมังคุดในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 891,815 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 506,762 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 84,359 ไร่ อำเภอป่าพะยอม 70,827 ไร่ อำเภควนขนุน 41,679 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 385,053 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 68,303 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 39,829 ไร่ อำเภอศรีบรรพต 29,505 ไร่ เป็นต้น

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมังคุด รายอำเภอ จังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ควนขนุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	46,580 (100.00%)	23,566 (100.00%)	-	152,621 (100.00%)	222,767 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,901 (10.52%)	1,364 (5.79%)	-	2,865 (1.88%)	9,130 (4.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	41,679 (89.48%)	22,202 (94.21%)	-	-	63,881 (28.68%)
ป่าบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	86,991 (100.00%)	69,770 (100.00%)	-	65,425 (100.00%)	222,186 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,632 (3.03%)	1,467 (2.10%)	-	1,378 (2.11%)	5,477 (2.47%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	84,359 (96.97%)	68,303 (97.90%)	-	-	152,662 (68.71%)
เมืองพัทลุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,436 (100.00%)	34,732 (100.00%)	-	167,675 (100.00%)	220,843 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,534 (19.17%)	5,388 (15.51%)	-	4,192 (2.5%)	13,114 (5.94%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	14,902 (80.84%)	29,344 (84.49%)	-	-	44,246 (20.04%)
เขาชัยสน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	92,137 (100.00%)	40,583 (100.00%)	-	29,105 (100.00%)	161,825 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	893 (0.97%)	754 (1.86%)	-	922 (3.17%)	2,569 (1.59%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	91,244 (99.03%)	39,829 (98.14%)	-	-	131,073 (81.00%)
ป่าพะยอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	73,944 (100.00%)	28,736 (100.00%)	-	17,199 (100.00%)	119,879 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,117 (4.22%)	710 (2.47%)	-	1,488 (8.65%)	5,315 (4.43%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	70,827 (95.78%)	28,026 (97.53%)	-	-	98,853 (82.46%)
ปากพะยูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	69,983 (100.00%)	25,630 (100.00%)	-	23,695 (100.00%)	119,308 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,415 (3.45%)	729 (2.84%)	-	808 (3.41%)	3,952 (3.31%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	67,568 (96.55%)	24,901 (97.16%)	-	-	92,469 (77.50%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
กงหรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	41,609 (100.00%)	37,665 (100.00%)	-	23,675 (100.00%)	102,949 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9,324 (22.41%)	939 (2.49%)	-	969 (4.09%)	11,232 (10.91%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	32,285 (77.59%)	36,726 (97.51%)	-	-	69,011 (67.03%)
ศรีบรรพต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,280 (100.00%)	30,014 (100.00%)	-	26,233 (100.00%)	89,527 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,305 (6.93%)	509 (1.7%)	-	62 (0.24%)	2,876 (3.21%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	30,975 (93.07%)	29,505 (98.30%)	-	-	60,480 (67.56%)
ตะโหมด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	38,175 (100.00%)	31,171 (100.00%)	-	16,527 (100.00%)	85,873 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,185 (13.58%)	1,954 (6.27%)	-	576 (3.49%)	7,715 (8.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	32,990 (86.42%)	29,217 (93.73%)	-	-	62,207 (72.44%)
ศรีนครินทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,774 (100.00%)	20,895 (100.00%)	-	17,590 (100.00%)	78,259 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	6,483 (16.3%)	1,231 (5.89%)	-	750 (4.26%)	8,464 (10.82%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	33,291 (83.70%)	19,664 (94.11%)	-	-	52,955 (67.67%)
บางแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,746 (100.00%)	57,718 (100.00%)	-	11,438 (100.00%)	76,902 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,104 (14.25%)	382 (0.66%)	-	2,081 (18.19%)	3,567 (4.64%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,642 (85.75%)	57,336 (99.34%)	-	-	63,978 (83.19%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	548,655 (100.00%)	400,480 (100.00%)	-	551,183 (100.00%)	1,500,318 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	41,893 (7.64%)	15,427 (3.85%)	-	16,091 (2.92%)	73,411 (4.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	506,762 (92.36%)	385,053 (96.15%)	-	-	891,815 (59.44%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมังคุด คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 68,542 ไร่ และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 998 ไร่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมังคุด

อำเภอ	ยางพารา			ปาล์มน้ำมัน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ควนขนุน	7,784	-	7,784	143	-	143
เมืองพัทลุง	511	-	511	23	-	23
ป่าบอน	237	-	237	180	-	180
เขาชัยสน	9,271	-	9,271	106	-	106
ป่าพะยอม	9,357	-	9,357	176	-	176
ปากพะยูน	675	-	675	64	-	64
งหรา	7,706	-	7,706	108	-	108
ศรีบรรพต	23,299	-	23,299	36	-	36
ตะโหมด	5,910	-	5,910	55	-	55
ศรีนครินทร์	3,792	-	3,792	54	-	54
บางแก้ว	-	-	-	53	-	53
รวม	68,542	-	68,542	998	-	998

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมังคุดต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกมังคุดในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมังคุด พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง ควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมังคุดที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอกงหรา อำเภอสรีนครินทร์ และ อำเภอตะโหมด เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมังคุด เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้นในดิน เนื่องจากมังคุดเป็นไม้ผลซึ่งบางช่วงมีความต้องการใช้น้ำในปริมาณที่มาก ควรมีการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อยกระดับขึ้นความเหมาะสมให้สูงขึ้น พื้นที่ปลูกมังคุดที่มีความเหมาะสมปานกลางที่ควรส่งเสริมการผลิต ได้แก่ พื้นที่อำเภอป่าบอน อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอตะโหมด

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) เกษตรกรควรเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม โดยปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกมังคุด ลงต้นทุนน้อยและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการปลูกมังคุด แต่ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.4 ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพัทลุงในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 9 และภาพที่ 12 - 13)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 658,641 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.92 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอควนขนุน 134,672 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 121,924 ไร่ และอำเภอเขาชัยสน 88,809 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 594,690 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.63 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 180,752 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 73,396 ไร่ และอำเภอปากพะยูน 65,732 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 110,594 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.37 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอสรีบรรพต (18,341 ไร่) อำเภอเขาชัยสน 14,765 ไร่ และอำเภอกงหรา 14,687 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 136,331 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) ในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 22,003 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.25 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอเขาชัยสน 4,677 ไร่ อำเภอควนขนุน 4,627 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 3,901 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 23,546 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49.51 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอป่าบอน 7,128 ไร่ อำเภอกวนขนุน 4,004 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 3,927 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ในการปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 1,436 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.01 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายอยู่ในอำเภอปากพะยูน 505 ไร่ อำเภอป่าบอน 180 ไร่ อำเภอป่าพะยอม 175 ไร่ เป็นต้น

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 587 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 1,207,782 ไร่ โดยพื้นที่ศักยภาพคงเหลือกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 636,638 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.66 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอควนขนุน 130,045 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 118,025 ไร่ อำเภอเขาชัยสน 84,131 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 571,144 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.04 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอป่าบอน 173,623 ไร่ อำเภอเมืองพัทลุง 69,469 ไร่ อำเภอปากพะยูน 63,110 ไร่ เป็นต้น

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพของที่ดินและพื้นที่ปลูกจริงของปาล์มน้ำมันรายอำเภอ จังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ควนขนุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	134,672 (100.00%)	64,255 (100.00%)	11,589 (100.00%)	12,249 (100.00%)	222,765 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,627 (3.44%)	4,004 (6.23%)	142 (1.23%)	2 (0.02%)	8,775 (3.94%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	130,045 (96.56%)	60,251 (93.77%)	-	-	190,296 (85.42%)
ป่าบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	21,287 (100.00%)	180,752 (100.00%)	12,907 (100.00%)	7,241 (100.00%)	222,187 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,529 (7.18%)	7,128 (3.94%)	180 (1.39%)	5 (0.07%)	8,842 (3.98%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,758 (92.82%)	173,623 (96.06%)	-	-	193,381 (87.04%)
เมืองพัทลุง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	121,924 (100.00%)	73,396 (100.00%)	3,544 (100.00%)	21,947 (100.00%)	220,811 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,901 (3.20%)	3,927 (5.35%)	23 (0.65%)	491 (2.24%)	8,342 (3.78%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	118,023 (96.80%)	69,469 (94.65%)	-	-	187,492 (84.91%)
เขาชัยสน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	88,809 (100.00%)	46,745 (100.00%)	14,765 (100.00%)	11,506 (100.00%)	161,825 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,677 (5.27%)	2,779 (5.95%)	106 (0.72%)	3 (0.03%)	7,565 (4.67%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	84,132 (94.73%)	43,966 (94.05%)	-	-	128,098 (79.16%)
ป่าพะยอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	68,283 (100.00%)	34,886 (100.00%)	9,150 (100.00%)	7,561 (100.00%)	119,880 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,696 (2.48%)	632 (1.81%)	175 (1.91%)	-	2,503 (2.09%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	66,587 (97.52%)	34,254 (98.19%)	-	-	100,841 (84.12%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ปากพะยูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	34,525 (100.00%)	65,732 (100.00%)	8,232 (100.00%)	10,818 (100.00%)	119,307 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,749 (5.07%)	2,622 (3.99%)	505 (6.13%)	57 (0.53%)	4,933 (4.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	32,776 (94.93%)	63,110 (96.01%)	-	-	95,886 (80.37%)
งขลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,750 (100.00%)	25,704 (100.00%)	14,687 (100.00%)	22,809 (100.00%)	102,950 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	511 (1.29%)	220 (0.86%)	108 (0.74%)	17 (0.07%)	856 (0.83%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	39,239 (98.71%)	25,484 (99.14%)	-	-	64,723 (62.87%)
ศรีบรรพต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	21,826 (100.00%)	25,549 (100.00%)	18,341 (100.00%)	23,782 (100.00%)	89,498 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	126 (0.58%)	101 (0.40%)	36 (0.20%)	8 (0.03%)	271 (0.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	21,700 (99.42%)	25,449 (99.60%)	-	-	47,148 (52.68%)
ตะโหมด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,357 (100.00%)	29,984 (100.00%)	9,847 (100.00%)	6,685 (100.00%)	85,873 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	305 (0.77%)	192 (0.64%)	55 (0.56%)	1 (0.01%)	553 (0.64%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	39,052 (99.23%)	29,792 (99.36%)	-	-	68,844 (80.17%)
ศรีนครินทร์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	38,883 (100.00%)	26,163 (100.00%)	4,905 (100.00%)	8,308 (100.00%)	78,259 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	590 (1.52%)	247 (0.94%)	53 (1.08%)	3 (0.04%)	893 (1.14%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	38,293 (98.48%)	25,916 (99.06%)	-	-	64,209 (82.05%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
บางแก้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	49,325 (100.00%)	21,524 (100.00%)	2,627 (100.00%)	3,425 (100.00%)	76,901 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,292 (4.65%)	1,694 (7.87%)	53 (2.02%)	-	4,039 (5.25%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	47,033 (95.35%)	19,830 (92.13%)	-	-	66,863 (86.95%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	658,641 (100.00%)	594,690 (100.00%)	110,594 (100.00%)	136,331 (100.00%)	1,500,256 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	22,003 (3.34%)	23,546 (3.96%)	1,436 (1.30%)	587 (0.43%)	47,572 (3.17%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	636,638 (96.66%)	571,144 (96.04%)	-	-	1,207,782 (80.51%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมัน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 270,553 ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 11,991 ไร่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน

อำเภอ	ยางพารา			ข้าว		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ควนขนุน	61,040	-	61,040	1,606	29	1,635
เมืองพัทลุง	32,495	-	32,495	2,517	-	2,517
ป่าบอน	20,936	-	20,936	2,108	45	2,153
เขาชัยสน	54,822	-	54,822	1,511	37	1,548
ป่าพะยอม	12,925	-	12,925	425	-	425
ปากพะยูน	21,921	-	21,921	1,641	28	1,669
กงหรา	10,688	-	10,688	683	118	801
ศรีบรรพต	13,934	-	13,934	42	6	48
ตะโหมด	7,864	-	7,864	612	-	612
ศรีนครินทร์	11,853	-	11,853	572	10	582
บางแก้ว	22,073	-	22,073	1	-	1
รวม	270,553	-	270,553	11,718	273	11,991

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูงในพื้นที่อำเภอควนขนุน อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอเขาชัยสน

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้นในดิน จึงต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมันมากขึ้น ได้แก่ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอป่าบอน อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอปากพะยูน

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด

3.1 ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง เป็นข้าวเจ้าพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์เบา ข้าวนาสวน ไวต่อแสง ปลูกฤดูนาปี ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง เป็นของดีจากภาคใต้ มีชื่อเสียงโด่งดังไปไกลถึงต่างประเทศ มีสารต้านอนุมูลอิสระสูง มีใยอาหารสูงกว่าข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีธาตุเหล็กสูง ชาวพัทลุงเรียกว่า “ข้าวผู้ดี” เนื่องจากเม็ดเล็ก เก็บยาก ใช้แรงงานคนมากกว่าการทำข้าวชนิดอื่น เป็นข้าวที่ใช้เวลาปลูกนานถึง 4 เดือน แต่กัคุ้มค่า เพราะเมื่อหุงแล้วจะหอมนุ่ม กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศรับรองให้เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ในปี พ.ศ. 2549 พื้นที่ปลูกข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง ปลูกอยู่ทั่วไปของจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ตอนต้นของทะเลสาบสงขลาในพื้นที่จังหวัดพัทลุง จนถึงทะเลสาบสงขลาทางทิศตะวันออก ผ่านระบบการจัดการคุณภาพตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) และระบบเกษตรอินทรีย์ มีการซื้อขายกันในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 20,000 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3.2 สับปะรดป่าบอน เป็นสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย ชื่อที่ผู้บริโภครู้จัก คือ “มะลิป่าบก” จังหวัดพัทลุง เอกลักษณ์ของสับปะรดป่าบอน คือ มีเนื้อเป็นแก้ว มีรสชาติหวานฉ่ำ ปัจจุบัน เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย เกษตรกรสามารถส่งไปขายยังแหล่งต่าง ๆ ในภูมิภาคและส่งออกต่างประเทศ ปัจจุบันสับปะรดป่าบอนมีพื้นที่ปลูกค่อนข้างน้อย โดยเกษตรกรจะปลูกแซมในสวนยางพาราปลูกใหม่ แต่เมื่อต้นยางพารามีขนาดโตขึ้นจะทำให้สวนร่มครึ้มไม่สามารถปลูกสับปะรดได้ ทำให้ผลผลิตมีปริมาณจำกัด สับปะรดป่าบอนมีจุดแข็งด้านราคาสับปะรด หากเปรียบเทียบกับแหล่งผลิตใหญ่อย่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกษตรกรพัทลุงขายสับปะรดป่าบอนได้ราคาสูงกว่าประมาณ 2 - 3 เท่า เนื่องจากมีการพัฒนาระบบการผลิตสับปะรดที่ดี มีคุณภาพ

3.3 สละ เป็นพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ภาคใต้ และมีแนวโน้มเพิ่มพื้นที่การปลูกในอนาคต เนื่องจากผลผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด เกษตรกรนิยมปลูกทดแทนในสวนยางพารา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดพัทลุง ภายใต้โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นพืชที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมเพื่อเป็นทางเลือกของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง เนื่องจากตลาดมีความต้องการสูง สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี สละของจังหวัดพัทลุง ผลผลิตมีรสชาติหวานอมเปรี้ยว มีคุณภาพดี มี 3 สายพันธุ์ ประกอบด้วย สละพันธุ์ สุมาลี สละพันธุ์เนินวง และสละพันธุ์อินโด สามารถปลูกได้ดีเกือบทุกสภาพพื้นที่ แต่พื้นที่ที่เหมาะสมควรมีความลาดเอียงไม่ควรเกินร้อยละ 15 ไม่มีน้ำท่วมขัง ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง การระบายน้ำดี มีชั้นดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 5.0 - 6.5 อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 20 - 40 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี และการกระจายตัวของฝนดี มีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง สถานการณ์การตลาดสละของจังหวัดพัทลุง ราคาสละที่เกษตรกรขายได้ในจังหวัดพัทลุงมีแนวโน้มสูงขึ้น มูลค่ารวมของสละมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่ารวมของสละจากปี 2561-2562 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 60.65 สละจึงเป็นพืชที่มีอนาคตไกลอีกพืชหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี

3.4 พืชสมุนไพร ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พืชสมุนไพรเป็นเรื่องหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ เนื่องจากเป็นแหล่งของสารสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง จึงสนับสนุนให้พืชสมุนไพรเป็นพืชทางเลือกในปี 2564 โดยดำเนินการภายใต้ตลาดนำการผลิต และหากทิศทางของตลาดสมุนไพรขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีพ จากฐานข้อมูล Agri-Map Online จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรได้หลายชนิด เช่น ขมิ้นชัน กระจายดำ บัวบก

ขมิ้นชัน เป็นพืชปลูกง่าย ชอบแสงแดดจัด และมีความชื้นสูง ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ไม่ชอบน้ำขัง เกษตรกรสามารถปลูกขมิ้นชันแซมในสวนเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และมีรายได้ระหว่างรอการเติบโตของไม้ผล ไม้ยืนต้น หลังราคาขายพาราตกต่ำ เกษตรกรชาวพัทลุงหันมาปลูกขมิ้นพืชแซมยางที่สร้างรายได้ไร่ละประมาณ 2 แสนบาท โดยปัจจุบันราคากิโลกรัมละ 40-45 บาท ซึ่งถือว่าเป็นพืชแซมยางที่มีราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด โดยพื้นที่จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพ ในการปลูกขมิ้นชันที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 127,962 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอป่าพะยอม อำเภอกวนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอศรีนครินทร์ อำเภอกงหรา และ อำเภอเขาชัยสน เป็นต้น

กระจายดำ เป็นพืชที่เจริญได้ดีในพื้นที่สูง น้ำไม่ท่วมขัง ดินร่วนซุยหรือเป็นดินปนทรายที่มีการระบายน้ำได้ดี และขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแบ่งเหง้า สามารถขยายพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี แต่ถ้าต้องการให้หัวหรือเหง้ามีคุณภาพต้องปลูกและเก็บเกี่ยวตามฤดูกาล คือปลูกในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม โดยพื้นที่จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพ ในการปลูกกระจายดำที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 127,962 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอป่าพะยอม อำเภอกวนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอศรีนครินทร์ อำเภอกงหรา และ อำเภอเขาชัยสน เป็นต้น

บัวบก เจริญได้ดีในพื้นที่ลุ่มชื้นและเล็กน้อย เช่น ตามขอบคันนา คันดินริมหนอง สระ คลองน้ำ ขอบแสงรำไร มีเถาเลื้อยไปตามผิวดิน บางทีเรียกว่า ไทล ส่วนนี้แหละที่ใช้น้ำไปปักชำ ขยายพันธุ์ปลูก ต่ออายุได้ไปหลายฤดู ขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว เจริญเติบโตได้เร็วมากโดยพื้นที่จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ศักยภาพ ในการปลูกบัวบกที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 125,116 ไร่ อยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง อำเภอ ป่าพยอม อำเภอเขาชัยสน อำเภอป่าบอน อำเภอกวนขนุน และ อำเภอบางแก้ว เป็นต้น

4 แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ

4.1 ยางพารา

1) **พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดิน ที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของ จังหวัด ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็น แหล่งผลิตยางพาราที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์ ยางพารา โดยรวมกลุ่มเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาด ในประเทศและต่างประเทศ การแปรรูป แหล่งทุน ตามมาตรการยุทธศาสตร์ยางพาราระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560- 2579) เน้นให้มีการเพิ่มผลผลิตยางพาราต่อไร่ต่อปี จากปกติเฉลี่ยอยู่ที่ 224 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 360 กิโลกรัม ต่อไร่ ภายในปี 2579 นั้น ควรมีการจัดการที่เหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วย การคัดเลือกพันธุ์ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และต้านทานโรค การปรับปรุงบำรุงดิน การใส่ปุ๋ยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การปลูกพืชแซมและพืชคลุมดินให้เหมาะสม การบำรุงรักษา การตัดแต่งกิ่ง และเทคนิคการกรีดยาง ให้มีปริมาณน้ำยางสูง มีคุณภาพและตรงตามมาตรฐาน การพัฒนาการตลาดในพื้นที่ เช่น จัดตั้งจุดรับซื้อ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่มีความเข้มแข็ง มีการบริหารงานแบบมืออาชีพ และสามารถถ่ายทอดกิจการให้กับคนรุ่นใหม่ได้

2) **พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** คือพื้นที่ปลูกยางพารา ในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความ เป็นกรดเป็นด่างของดิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีการเพิ่มผลผลิตยางพารา โดยเน้นการ จัดการที่เหมาะสม เช่นเดียวกับพื้นที่ที่เหมาะสมสูง โดยเฉพาะการปรับปรุงบำรุงดิน พัฒนาการตลาด ในพื้นที่ เช่น จัดตั้งจุดรับซื้อ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางให้มากขึ้น ส่งเสริมให้มีการโค่นยางพาราที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปี และปลูกยางพาราทดแทนในพื้นที่เดิมเช่นกันกับพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมสูง พัฒนาตลาดและช่องทางจัดจำหน่ายให้มากขึ้น โดยเน้นการแปรรูปยาง หรือ ไม้ยางพาราเพิ่มมากขึ้นซึ่งอาจเน้นจากชุมชนที่เข้มแข็งเป็นพื้นที่ต้นแบบ

3) **พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N)** ควรสนับสนุนให้เข้า ร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย และส่งเสริมให้มีการโค่นยางพาราที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปี และปลูกพืชอื่น ที่ให้ผลตอบแทนพื้นที่สูงทดแทน โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมด้านการเกษตร ควรแนะนำส่งเสริม ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่ปลูกพืชทดแทนและจัดหาตลาดให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชผักทดแทน โดยอาจ เริ่มจากตลาดชุมชน

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพ หรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา** แต่เกษตรกรใช้พื้นที่ดังกล่าวปลูกพืชอื่นอยู่ ได้แก่ ไม้ผล ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่น ๆ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชดังกล่าวต่อไป เนื่องจากยุทธศาสตร์ยางพารา เน้นมาตรการลดพื้นที่การปลูกยางพารา ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เกษตรกร เน้นการทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือการเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือ วนเกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่ามากที่สุดต่อไป

4.2 ข้าว

1) **พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** คือ พื้นที่ทำนาในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการทำนา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์ข้าว มีการรวมกลุ่มเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่พัฒนาต่อยอดครบวงจรด้านการตลาดในและต่างประเทศการแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) และเนื่องจากเป็นพื้นที่ศักยภาพสูง การปลูกพืชหลังนาจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน ทั้งนี้ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกร โดยแนะนำว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวจึงไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หากข้าวราคาไม่ดีถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชไร่ เพื่อที่ในอนาคตจะได้กลับมาทำนาอีก

2) **พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** คือ พื้นที่ทำนาในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้นในดิน เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการดินและน้ำ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ลดปัญหาการทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่อื่น และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรแม่นยำ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น ภาครัฐจึงควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หากข้าวราคาไม่ดีและต้องการปรับเปลี่ยนการผลิต ควรปรับเปลี่ยนเป็นพืชไร่ เพื่อว่าในอนาคตยังสามารถกลับมาทำนาอีก

3) **พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N)** ควรสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการทำนา มีต้นทุนต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อพร้อมด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือเกษตรกร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพ หรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกข้าว แต่ปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น ทุเรียน พืชผัก ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกพืชผัก หากในอนาคตข้าวราคาดี เกษตรกรอาจกลับมาปลูกข้าวได้เหมือนเดิม แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น การกลับมาปลูกข้าวอาจเป็นเรื่องยาก ดังนั้น อาจส่งเสริมในเรื่องของการทำเกษตรรูปแบบอื่นทดแทน เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน

4.3 มังคุด

1) **พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** คือ พื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมังคุดซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมังคุดที่สำคัญของจังหวัด คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ปลูกมังคุดที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการจัดการดินและปุ๋ยตามมาตรฐานส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตสู่การผลิตผลไม้ครบวงจร เช่น บริหารจัดการผลผลิตแบบป้องกันความเสี่ยงโดยใช้การตลาดนำการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาคคุณภาพผลไม้ให้สอดคล้องตามฤดูกาล การผลิตผลไม้คุณภาพตามแหล่งกำเนิดภูมิศาสตร์ และไม้ผลอัตลักษณ์ของจังหวัด

2) **พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** คือ พื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมังคุด เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้นในดิน เนื่องจากมังคุดเป็นไม้ผลซึ่งบางช่วงมีความต้องการการใช้น้ำในปริมาณที่มาก ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด ภาครัฐควรสร้างองค์ความรู้กับเกษตรกร เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสม หากต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืชควรปรับเปลี่ยนเป็นพืชที่มีต้นทุนต่ำและให้ผลตอบแทนสูง

3) **พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N)** ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต โดยเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มีความเหมาะสม มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการปลูกมังคุด แต่ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อพร้อมด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ด้านการปรับปรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ จัดหาแหล่งเงินทุน ทั้งนี้เกษตรกรสามารถเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพ หรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกมังคุด** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่เพื่อปลูกมังคุด แต่มีการใช้พื้นที่เพื่อปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน ทั้งนี้ หากเกษตรกรใช้พื้นที่ดังกล่าวปลูกพืชอายุสั้น ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกมังคุดได้อีก แต่หากเกษตรกรใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อปลูกไม้ผลหรือไม่ยืนต้น อาจเป็นเรื่องยาก ต้องรอจนพืชเดิมครบอายุตัดโค่น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิตร่วมด้วย ภาครัฐควรประชาสัมพันธ์และสร้างมาตรการจูงใจให้เกษตรกรกลับมาปลูกมังคุดในพื้นที่นี้ หรือทำในรูปแบบสวนผสมระหว่างไม้ผลเขตร้อน เช่น เงาะ ทุเรียน ลองกอง เป็นต้น ทั้งนี้ต้องพิจารณาลักษณะทางการตลาดร่วมด้วย

4.4 ปาล์มน้ำมัน

1) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุง สมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการ

จัดการดินและปุ๋ยตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ลานเท กับโรงงานสกัดน้ำมัน ส่งเสริม ให้ความรู้ เรื่องการตัดปาล์มน้ำมันที่ได้คุณภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

2) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** คือพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม สนับสนุนพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสานโดยเฉพาะในช่วงที่ปาล์มน้ำมันอายุน้อยยังไม่ให้ผลผลิต หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น และภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลตอบแทนดีกว่า

3) **พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N)** ควรสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เพื่อปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อพร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือเกษตรกรสนับสนุนที่ดินทำกิน สนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นา ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมซึ่งปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นอายุประมาณ 20-25 ปี การปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นจึงเป็นเรื่องยากในกรณีที่ปาล์มน้ำมันหมดอายุ ควรส่งเสริมสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ ที่สามารถปลูกผสมผสานกับปาล์มน้ำมันหรืออาจเลี้ยงโค กระบือ ในสวนปาล์มน้ำมัน ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวในการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน ได้แก่ ทุเรียน ลองกอง ที่ให้ผลตอบแทนต่อพื้นที่สูง ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชอายุสั้น ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น การกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันอาจเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะการปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน ที่ปัจจุบันราคาดี แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. **ขอบเขตการปกครอง**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลสถิติประชากร**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมชลประทาน. 2564. **พื้นที่ชลประทาน พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมทรัพยากรสิ่งแวดล้อม. 2549. **ประกาศกรมทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง ทะเบียนเลขที่ สช 49100011**. 28 มิถุนายน 2549.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **การใช้ที่ดินจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2561**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมวิชาการเกษตร. 2563. **เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดเพื่อการค้าในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง (ศวพ.8)**. สืบค้นจาก <https://www.doa.go.th/share/showthread.php?tid=2408>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. 2563**. (ไฟล์ข้อมูล).
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง. 2563. **ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดพัทลุง “สละ”**. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. **ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลตำบลจำแนกตามรายอำเภอ จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
1	กงหรา	กงหรา
2		คลองเฉลิม
3		คลองทรายขาว
4		ชะรัด
5		สมหวัง
6	เขาชัยสน	เขาชัยสน
7		ควนขนุน
8		โคกม่วง
9		จองถนน
10		ห่านโพธิ์
11	ควนขนุน	ควนขนุน
12		ชะมวง
13		ดอนทราย
14		โตนดด้วน
15		ทะเลน้อย
16		นาขยาด
17		ปันแต
18		พนมวังก์
19		พนางตุง
20		แพรกหา
21		มะกอกเหนือ
22		แหลมโตนด
23	ตะโหมด	คลองใหญ่
24		ตะโหมด
25		แม่ขรี
26	บางแก้ว	โคกสีก
27		ท่ามะเตี๋ย
28		นาปะขอ
29	ปากพะยูน	เกาะนางคำ
30		เกาะหมาก
31		ดอนทราย
32		ดอนประดู่
33		ปากพะยูน

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
34	ปากพะยูน (ต่อ)	ฝาละมี
35		หารเทา
36	ป่าบอน	โคกทราย
37		ทุ่งนารี
38		ป่าบอน
39		วังใหม่
40		หนองธง
41	ป่าพะยอม	เกาะเต่า
42		บ้านพร้าว
43		ป่าพะยอม
44		ลานข่อย
45	เมืองพัทลุง	เขาเจ็ยก
46		ควนมะพร้าว
47		คูหาสวรรค์
48		โคกชะงาย
49		ชัยบุรี
50		ตำนาน
51		ท่าแค
52		ท่ามิหรำ
53		นาท่อม
54		นาโหนด
55		ปรางหมู
56		พญาขัน
57		ร่มเมือง
58		ลำปำ
59		ศรีนครินทร์
60	บ้านนา	
61	ลำสินธุ์	
62	ศรีบรรพต	อ่าทอง
63		เขาปู่
64		เขาย่า
65		ตะพาน
รวม		11

ที่มา: กรมการปกครอง, 2556

ชุดดิน	บางนารา	Series Ba	กลุ่มชุดดินที่ 6
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำ		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินเหนียวลึกลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีเทาหรือสีเทาปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 5.0-5.5) พบจุดประสีเหลืองหรือน้ำตาลตลอดชั้นดิน		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ		
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดร่วมปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 หากอยู่ในเขตชลประทาน หลังเกี่ยวข้าว สามารถใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือทำนาครั้งที่ 2 ได้		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (เซนติเมตร)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิม ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 1 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางนารา

ชุดดิน	สายบุรี	Series Bu	กลุ่มชุดดินที่ 17
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	ค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้าถึงปานกลาง	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินทรายแป้งละเอียดลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งสีน้ำตาล และชั้นถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล เหลืองตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0) ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีระดับน้ำใต้ดินตื้นในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง		
ข้อจำกัด	เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าว มีข้อจำกัดปานกลางที่ขาดแคลนน้ำ		
ข้อเสนอแนะ	เหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล มีข้อจำกัดปานกลางที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วหรือมีน้ำขังในฤดูฝน ปลูกข้าว ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืชที่ปลูก ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ควรปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และควรมีการทำร่องระบายน้ำ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังในฤดูฝนและลดระดับน้ำใต้ดิน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (เซนติเมตร)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิม ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 2 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี

ชุดดิน	นาทวี	Series	Nat	กลุ่มชุดดินที่ 39
สภาพพื้นที่	ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีความลาดชัน 2-20 %			
ภูมิสัณฐาน	ลานตะพัก เชิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่ที่เหลื่อค้ำจากการกัดกร่อน			
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา			
การระบายน้ำ	ดี			
การซึมผ่านได้ของน้ำ	เร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน		เร็ว
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินร่วนหยาบลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 4.5-6.0) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย สีเหลืองปนแดงหรือแดงปนเหลือง และอาจพบดินร่วนเหนียวปนทรายสีแดงในชั้นถัดไป ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5)			
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นดินปนทรายและสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชัน หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายและขาดแคลนน้ำ			
ข้อเสนอแนะ	เหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว ยางพาราและปาล์มน้ำมัน เหมาะสมปานกลาง สำหรับการปลูกไม้ผลและพืชไร่ ควรปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยสดหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวร้วหญ้าแฝกหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบให้น้ำในแปลงปลูก ไร่ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ			

สมบัติทางเคมี	ความลึก (เซนติเมตร)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิม ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 3 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินนาทวี

ชุดดิน	พัทลุง	Series Ptl	กลุ่มชุดดินที่ 6
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เร็ว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินสีกรมมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลปนเทา ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล เหลือง และแดง มีคิลาแลงอ่อน (plinthite) ปริมาณ 5-50 % ภายในความลึก 150 เซนติเมตร จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 5.0-5.5) ตลอดหน้าตัดดิน		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ		
ข้อเสนอแนะ	เป็นดินที่เหมาะสมต่อการทำนาแต่เนื่องจากดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (เซนติเมตร)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 4 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินพัทลุง

ชุดดิน	ตาขุน	Series	Tkn	กลุ่มชุดดินที่ 32
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %			
ภูมิสัณฐาน	สันดินริมน้ำของที่ราบน้ำท่วมถึง			
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา			
การระบายน้ำ	ดี			
การซึมผ่านได้ของน้ำ	เร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน		ปานกลาง
ลักษณะสมบัติดิน	เป็นดินลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาล ดินล่างเป็นชั้นสลับ มีเนื้อดินเป็นทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียว มีสีน้ำตาลอาจมีจุดประสีเหลือง มีผลึกไมกาตลอดทุกชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ตลอดหน้าตัดดิน			
ข้อจำกัด	เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ และอาจมีน้ำท่วมขังอย่างฉับพลันในฤดูฝน			
ข้อเสนอแนะ	พื้นที่ดินบริเวณนี้เหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหรือพืชอื่น ๆ ที่มีอายุสั้น เพื่อลดอัตราเสี่ยงต่อการถูกน้ำท่วมอย่างฉับพลัน และควรมีการให้น้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตกับพืชที่ปลูก			

สมบัติทางเคมี	ความลึก (เซนติเมตร)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอึม ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 5 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินตาขุน

ตารางผนวกที่ 2 พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดพัทลุง

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
กงหรา	18,022	คลองเฉลิม	1,820
		ชะรัด	8,321
		สมหวัง	7,881
เขาชัยสน	85,280	เขาชัยสน	22,057
		ควนขนุน	6,245
		โคกม่วง	11,410
		จองถนน	8,858
		ห่านโพธิ์	36,710
ควนขนุน	48,407	ควนขนุน	5,289
		ชะมวง	8,294
		ดอนทราย	12,095
		โตนดด้วน	3,510
		นาขยาด	2,692
		ปันแต	3,780
		พนมวังค์	28
		แพรกหา	20
ตะโหมด	273	แหลมโตนด	12,699
		แม่ขรี	273
บางแก้ว	66,779	โคกสัก	26,389
		ท่ามะเดื่อ	12,147
		นาปะขอ	28,243
ปากพะยูน	4,347	ดอนทราย	85
		ดอนประตู	38
		ฝาละมี	4,224
ป่าบอน	47,345	โคกทราย	8,774
		ทุ่งนารี	23,172
		ป่าบอน	12,283
		วังใหม่	3,061
		หนองธง	55

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
ป่าพะยอม	43,446	เกาะเต่า	59
		บ้านพร้าว	15,101
		ป่าพะยอม	10,812
		ลานข่อย	17,474
เมืองพัทลุง	96,278	เขาเจ็ยก	7,819
		ควนมะพร้าว	21,734
		คูหาสวรรค์	1,403
		โคกชะงาย	5,637
		ชัยบุรี	257
		ตำนาค	13,962
		ท่าแค	9,876
		ท่ามิหรำ	4,887
		นาท่อม	1,329
		นาโหนด	19,007
		ปรังหมู	8,026
		ร่มเมือง	459
		ลำปำ	1,882
ศรีบรรพต	1,211	เขาย่า	1,211
รวม	411,388		411,388

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 3 ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดพัทลุง

หน่วย: ล้าน ลบ.ม.

ลำดับ ที่	อ่างเก็บน้ำ	ประเภท อ่าง	อำเภอ	ตำบล	ระดับน้ำ ต่ำสุด	ระดับน้ำ เก็บกัก
1	อ่างเก็บน้ำคลองป่าบอน	กลาง	ป่าบอน	หนองธง	0.90	20.0
2	อ่างเก็บน้ำป่าพะยอม	กลาง	ป่าพะยอม	เกาะเต่า	0.80	20.5
3	อ่างเก็บน้ำคลองหัวช้าง	กลาง	ตะโหมด	ตะโหมด	0.55	30.0
4	อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส	กลาง	ป่าพะยอม	ลานข่อย	2.00	80.0
	รวม				2.55	110.0

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 4 พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดพัทลุง

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
อำเภอป่าบอน	74,405	อำเภอกงหรา	14,002
ทุ่งนารี	24,020	คลองเฉลิม	10,179
หนองธง	17,890	สมหวัง	1,906
โคกทราย	17,466	กงหรา	1,871
วังใหม่	8,426	ชะรัด	46
ป่าบอน	6,603	อำเภอปากพะยูน	12,059
ทุ่งนารี	24,020	ฝาละมี	7,258
อำเภอควนขนุน	37,707	หารเทา	2,735
ชะมวง	16,223	ดอนทราย	1,402
ปันแต	8,952	ดอนประดู่	664
นาขยาด	6,795	อำเภอบางแก้ว	11,715
แหลมโตนด	4,073	นาปะขอ	8,697
ควนขนุน	1,587	ท่ามะเตี๋ย	1,510
ดอนทราย	77	โคกสัก	1,508
อำเภอป่าพะยอม	35,829	อำเภอศรีนครินทร์	9,283
เกาะเต่า	19,483	ชุมพล	5,026
ป่าพะยอม	6,265	ลำสินธุ์	2,431
บ้านพร้าว	5,109	บ้านนา	1,571
ลานข่อย	4,972	อ่างทอง	255
อำเภอศรีบรรพต	19,949	อำเภอตะโหมด	9,039
เขาปู่	10,079	ตะโหมด	4,175
เขาย่า	6,574	แม่ขี	3,419
ตะแพน	3,296	คลองใหญ่	1,445
อำเภอเมืองพัทลุง	2,776	อำเภอเขาชัยสน	30,653
ตำนาน	1,543	โคกม่วง	16,667
ชัยบุรี	1,024	เขาชัยสน	9,354
นาโหนด	182	ห่านโพธิ์	2,842
ลำป่า	16	ควนขนุน	1,790
ท่าแค	11	รวม	257,417

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, 2564

ตารางผนวกที่ 5 กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดพัทลุง

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
1	ยางพารา	45,926	414,261
2	ข้าวนาปี	17,181	137,087
3	ปาล์มน้ำมัน	13,170	101,461
4	ข้าวนาปรัง	2,015	13,533
5	มะพร้าว	2,713	6,298
6	มังคุด	3,690	6,178
7	ทุเรียน	2,326	5,015
8	ลองกอง	2,555	3,564
9	หญ้าเลี้ยงสัตว์	573	1,338
10	สละ	467	1,335
11	เงาะ	905	1,275
12	มะนาว	875	1,259
13	พริกชี้หนูเม็ดเล็ก (ชี้หนูสวน)	960	1,100
14	สะตอ	573	893
15	กล้วยน้ำว้า	537	879
16	ไม้ยืนต้นอื่น ๆ	254	759
17	หมาก	465	758
18	มะม่วง	325	703
19	อื่น ๆ	3,549	6,037
รวม		99,059	703,733

หมายเหตุ: ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี 2563

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563

ตารางผนวกที่ 6 ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดพัทลุง

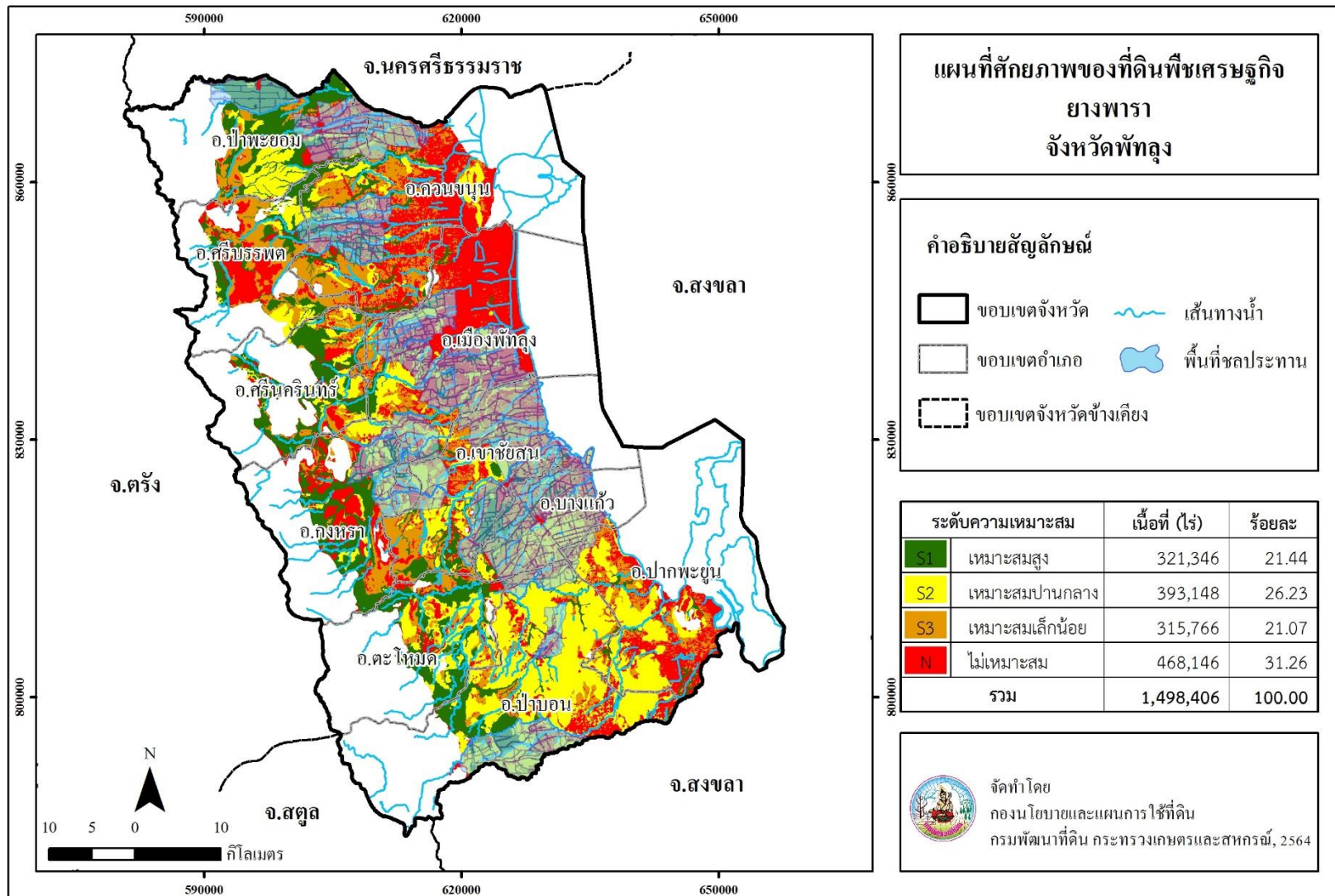
ลำดับ	ชนิด	ราย	ไร่	อำเภอ
1	พลู	301	519	ศรีบรรพต
2	พริกไทย	66	219	ศรีนครินทร์ กงหรา เขาชัยสน ปากพะยูน บางแก้ว ป่าบอน เมืองพัทลุง ตะโหมด ควนขนุน ป่าพะยอม ศรีบรรพต
3	กฤษณา	10	137	ศรีนครินทร์ ป่าบอน ควนขนุน บางแก้ว
4	ขมิ้นชัน	5	23	กงหรา ศรีบรรพต
5	สมุนไพรอื่น ๆ	6	7	ป่าพะยอม ควนขนุน เมืองพัทลุง
6	กระเจี๊ยบแดง	1	6	ศรีบรรพต
7	ตะไคร้หอม	2	5	ป่าบอน เมืองพัทลุง
8	หญ้าหวาน	2	4	กงหรา ควนขนุน
9	บัวบก	1	4	ควนขนุน
10	พลูคาว	1	2	เมืองพัทลุง
รวม		395	926	

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564

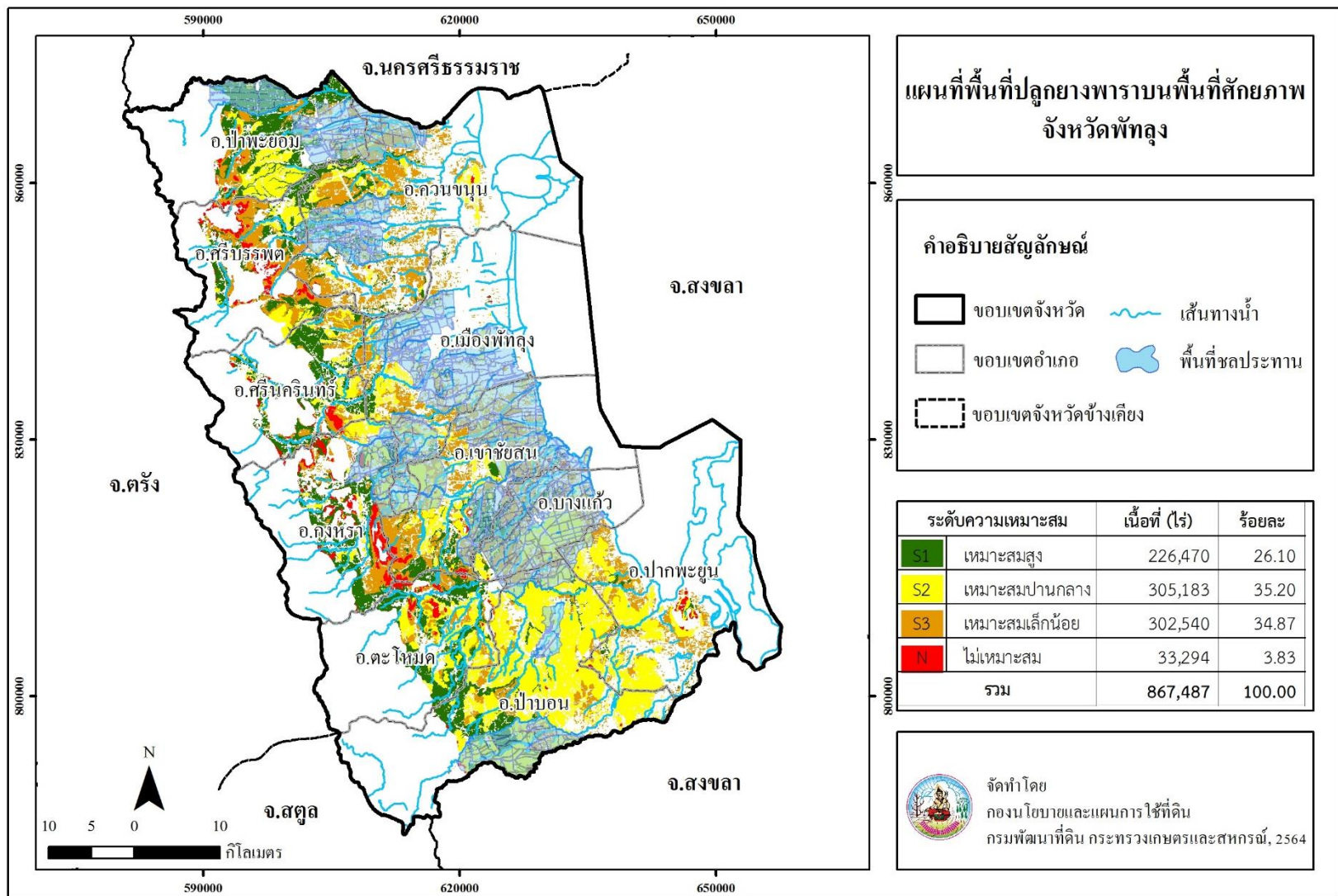
ตารางผนวกที่ 7 โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง

โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร	จำนวน (แห่ง)	โรงงานด้านเกษตร	จำนวน (แห่ง)
กลุ่มเกษตรกรแปรรูปสัตว์น้ำ	2	โรงงานด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	129
โรงงานผลิตยางเครป	1		
โรงงานผลิตยางแผ่น	2		
โรงงานผลิตอาหารสัตว์	4		
ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1		
โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	18		
รวม	28	รวม	129

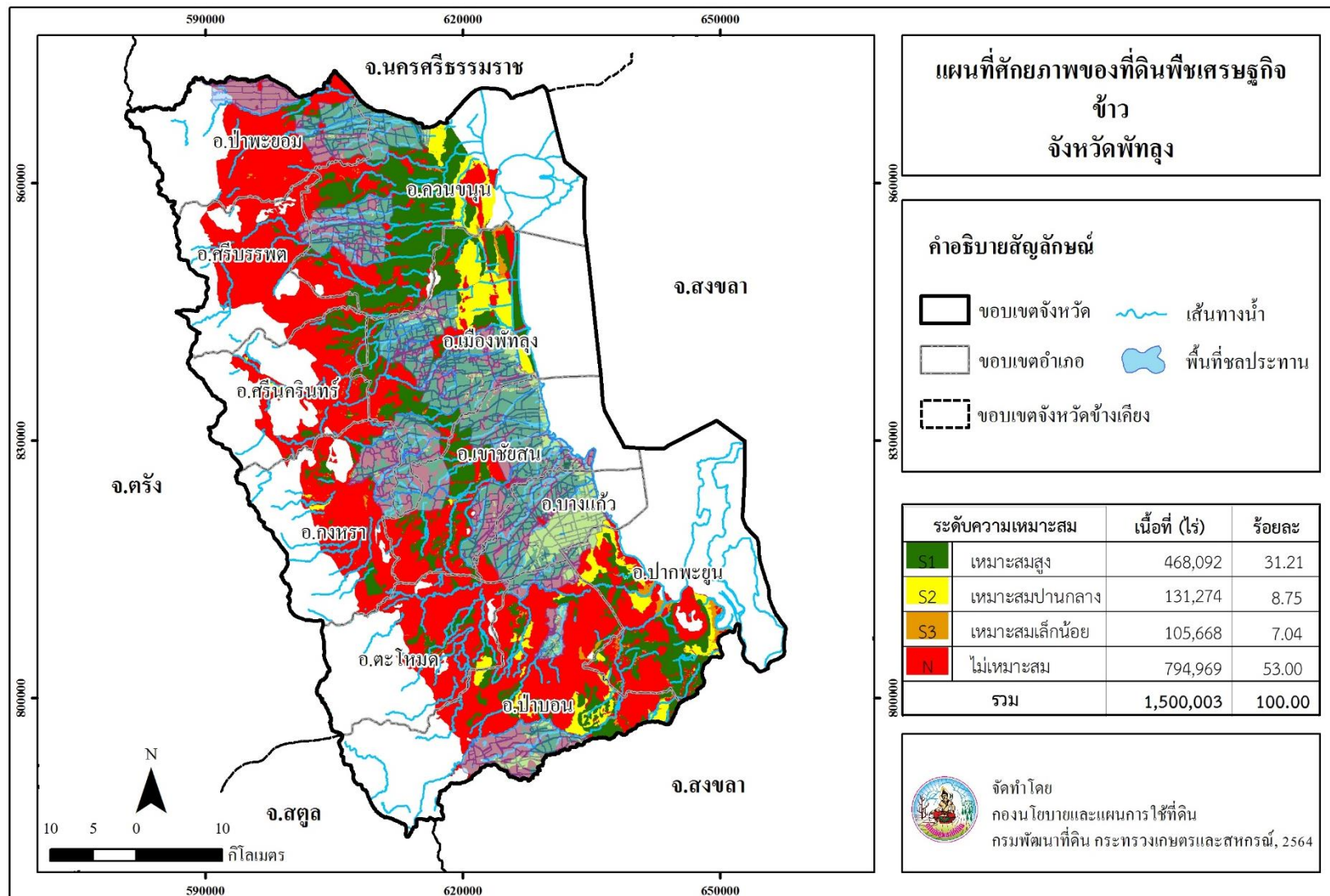
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, 2564

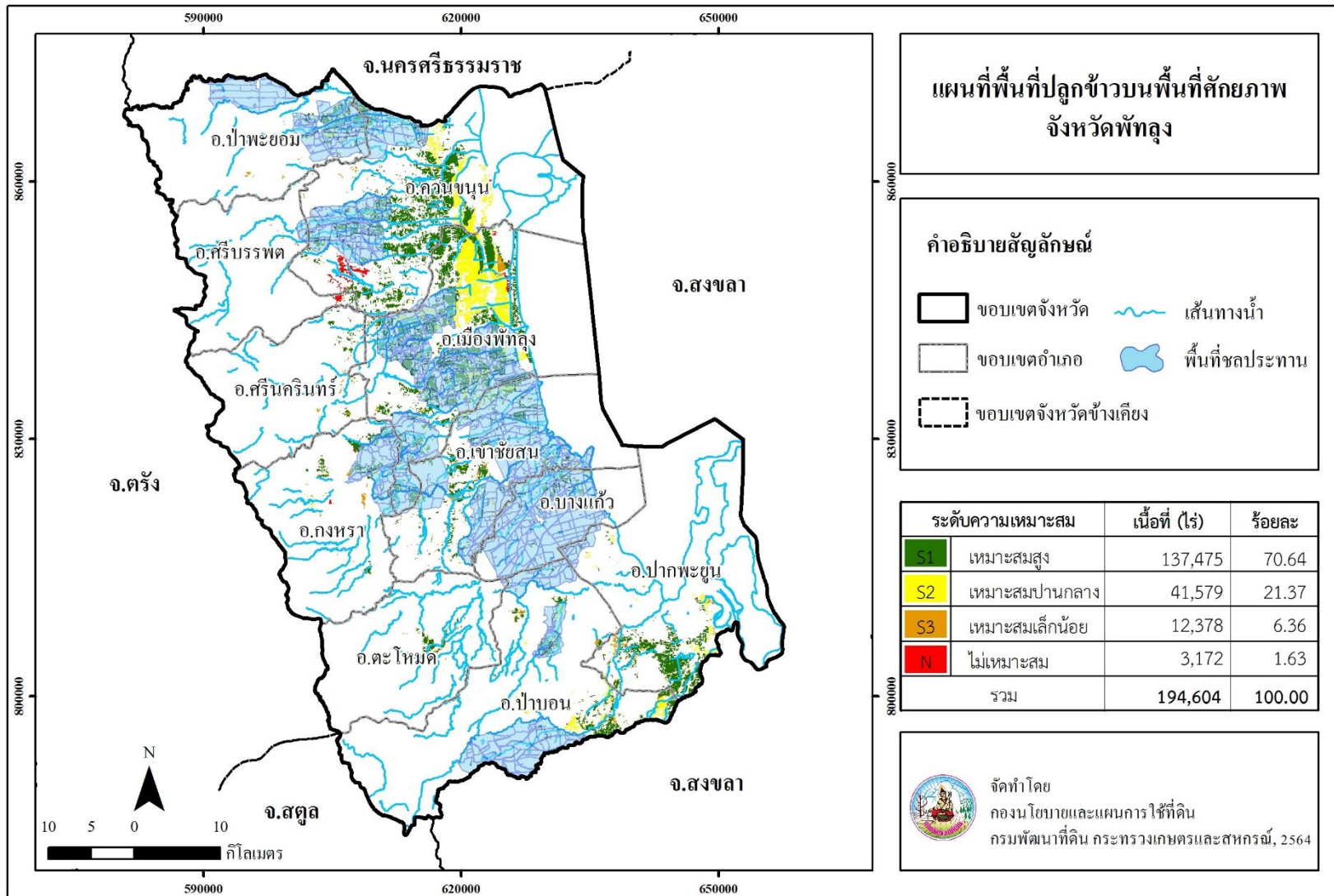
ภาพที่ 6 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดพิจิตร

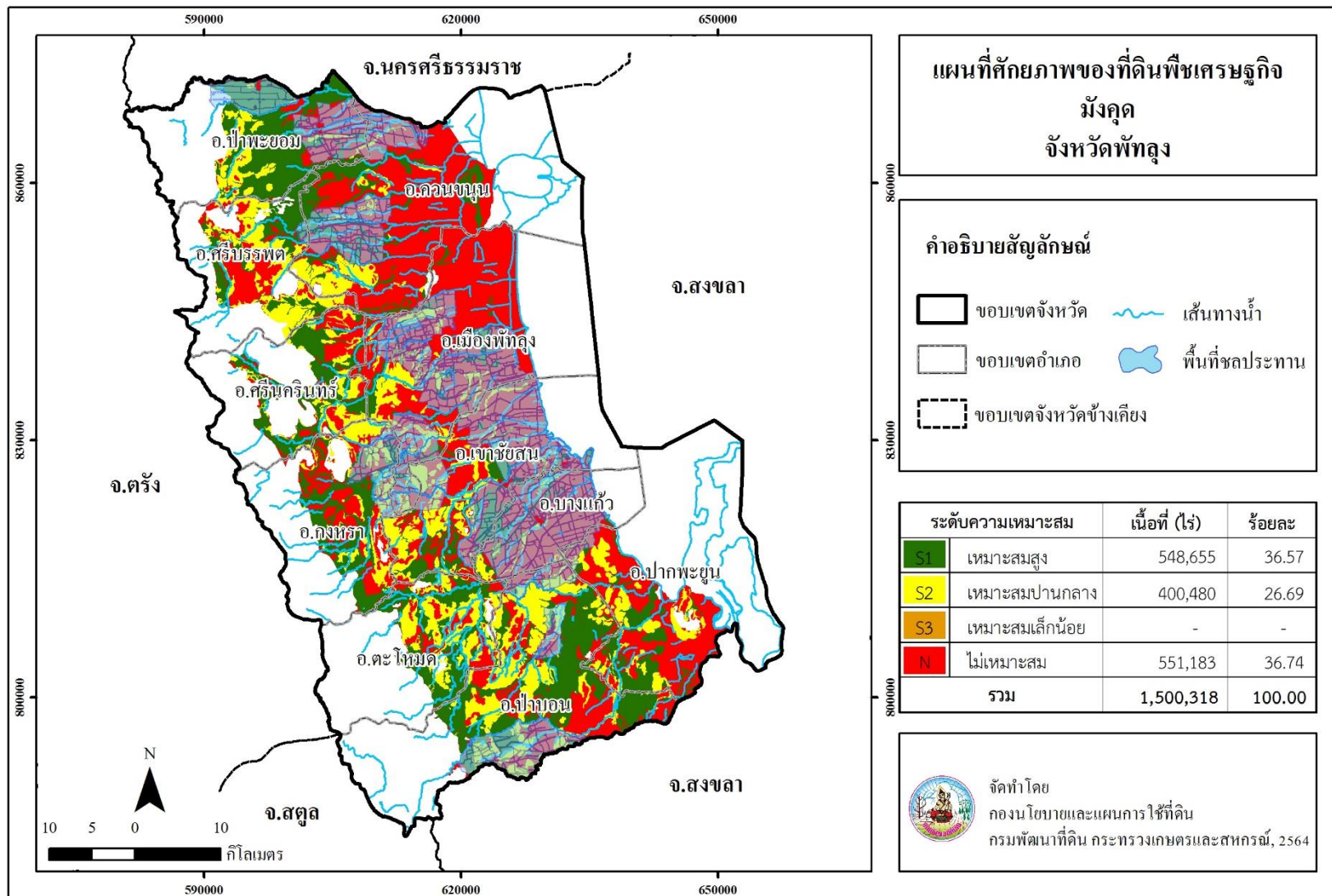
ภาพที่ 7 พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง

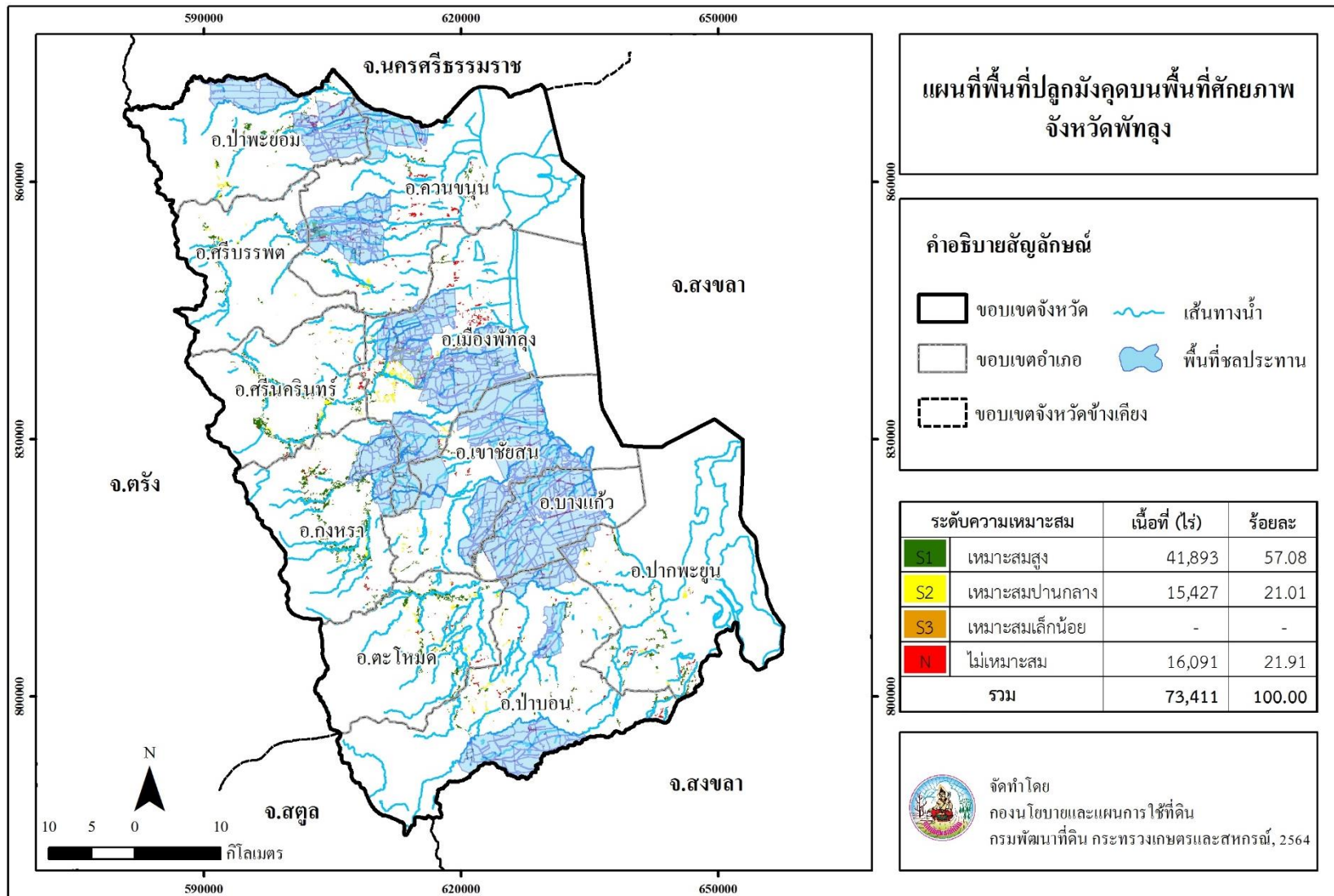
ภาพที่ 8 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดพัทลุง

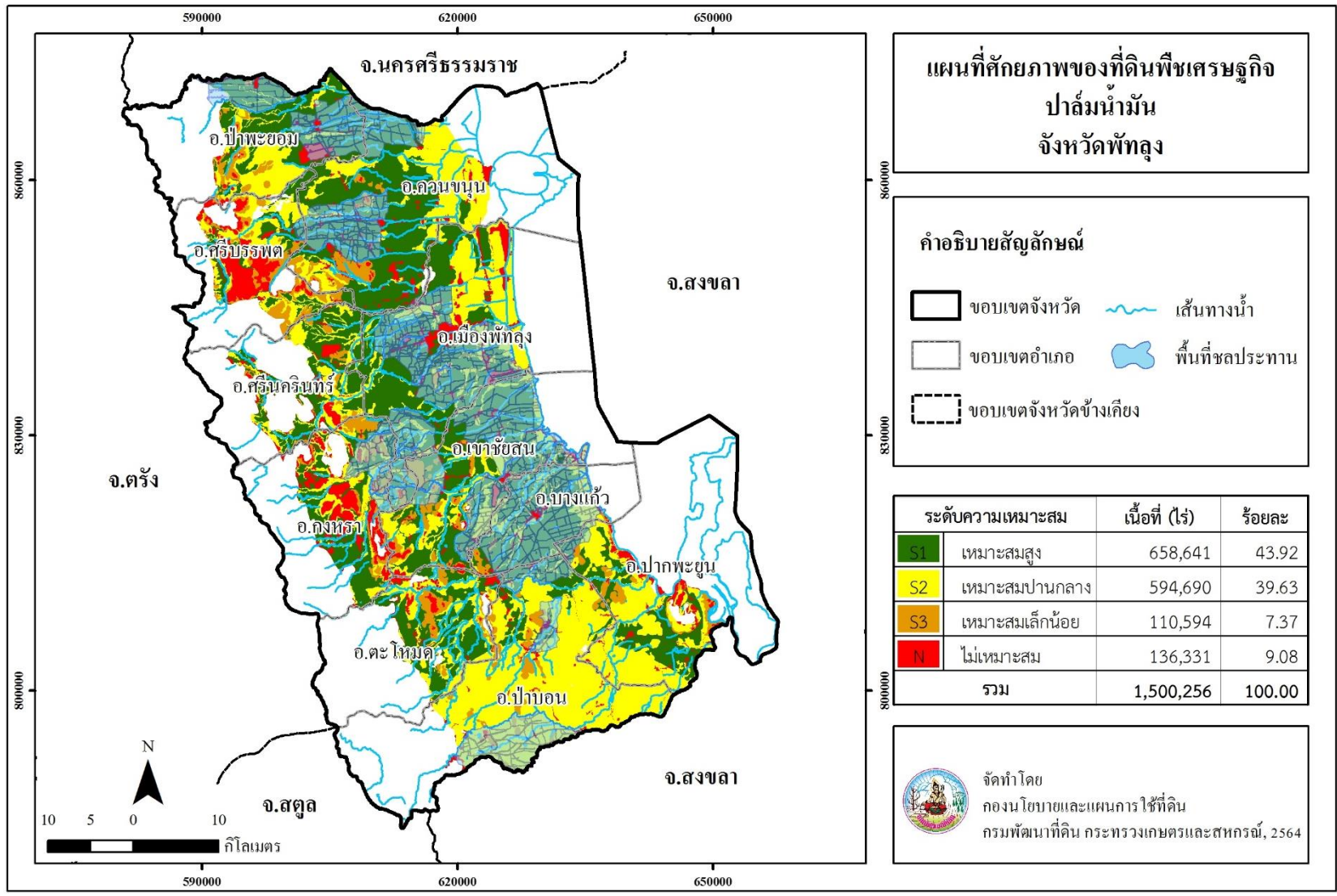
ภาพที่ 9 พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง

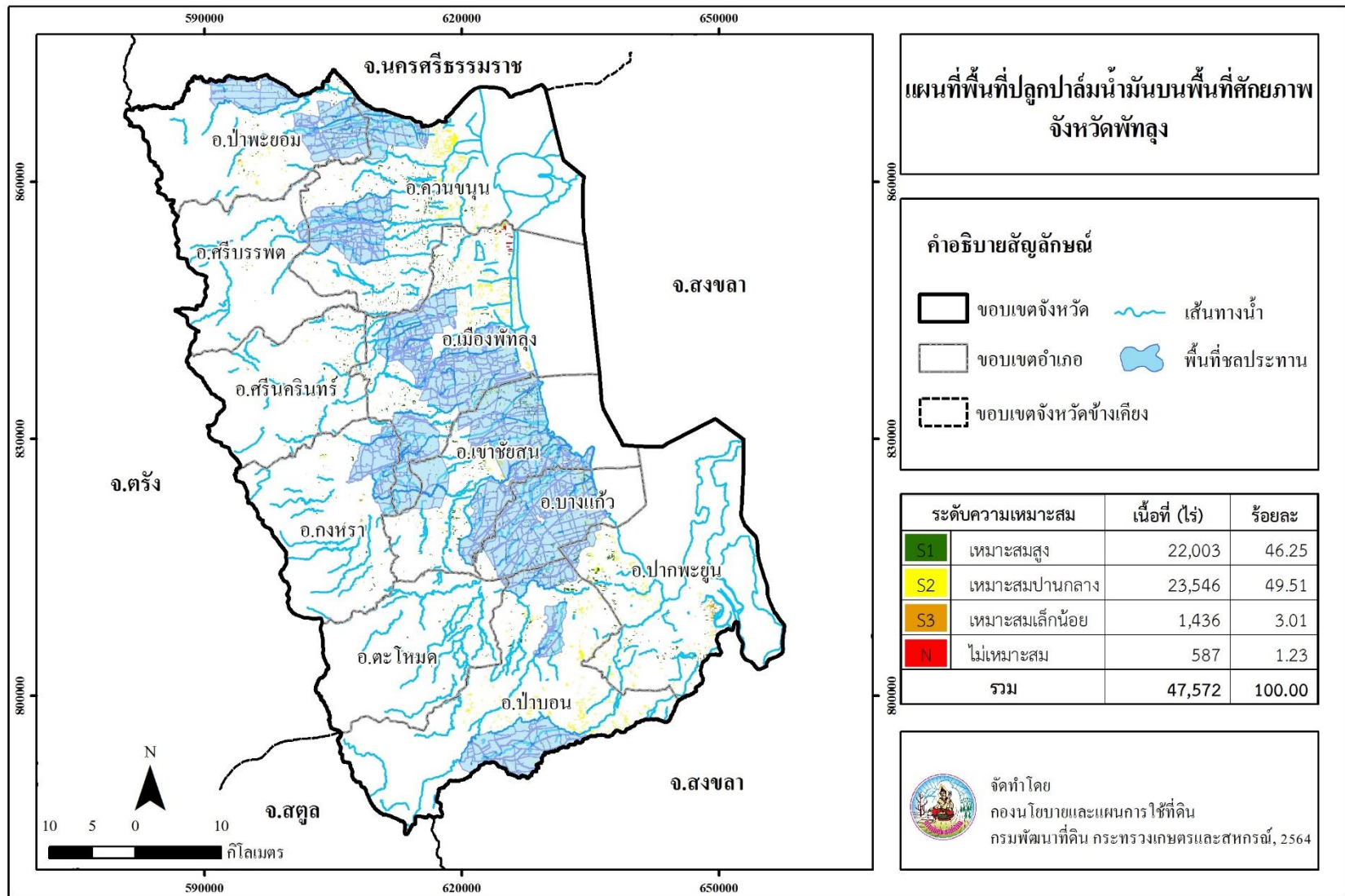
ภาพที่ 10 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมังคุด จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 11 พื้นที่ปลูกมังคุดบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 12 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 13 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดพัทลุง

Land Development Department
2003/61 Phahonyothin Road.
Lard Yao, Chatuchuk, Bangkok 10900
Call Center : 1760
www.idd.go.th

DOWNLOAD